

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B
Frankopanska 16

Poslovni broj: UsII-396/18-7

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Senke Orlić-Zaninović predsjednice vijeća, Eveline Čolović Tomić i Marine Kosović Marković, članica vijeća, te sudske savjetnice Žanet Vidović zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja V. Š. iz Z., protiv tuženika Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, Z., radi prava na pristup informacijama, na sjednici vijeća održanoj 25. listopada 2018.

p r e s u d i o j e

Odbija se tužbeni zahtjev za poništenje rješenja Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, KLASA: UP/II-008-07/17-01/828, URBROJ: 401-01/05-18-5 od 13. srpnja 2018.

Obrazloženje

Rješenjem tuženika, KLASA: UP/II-008-07/17-01/828, URBROJ: 401-01/05-18-5 od 13. srpnja 2018., odbijena je žalba tužitelja izjavljena protiv rješenja Hrvatskog državnog arhiva, KLASA: UP/I-612-06/17-10/03, URBROJ: 565-02/4-17-1 od 7. rujna 2017., kao neosnovana.

Potonjim prvostupanjskim rješenjem je odbijen zahtjev tužitelja za prijevremenim korištenjem javnog arhivskog gradiva iz arhivskog fonda HR-HDA-1741 u dijelu koje se odnosi na, u tom rješenju navedene, dokumente koje vlasnik nije deklasificirao.

Tužitelj tužbom osporava rješenje tuženika kojim je potvrđeno odbijanje pristupa ovim informacijama, navodeći da je Hrvatski državni arhiv odobrio deklasifikaciju ukupno za 31 zapisnik, a odbio za 25 zapisnika, a da za odbijanje nije dao obrazloženje. Svi traženi zapisnici se nalaze u istom fondu i svi su označeni sa stupnjem tajnosti: "STROGO POVJERLJIVO". Ističe da su u nekim slučajevima odobreni dokumenti o razgovoru dr. sc. F. T. s određenim osobama, dok u drugom slučaju to nije odobreno. Ukazuje na to da se zapisnici za koje nije dobio odobrenje odnose na domaću politiku pa zaključuje da je kriterij neodobravanja bio da se ne dopusti da u javnost izađu određeni detalji koji bi potencijalno mogli dovesti u neugodan položaj određenu osobu. Navodi da mu nije odobren ni uvid u razgovore dr. sc. F. T. s P. G. o Planu Z4, a da tuženik nije obrazložio zašto su neki dokumenti deklasificirani, a drugi nisu.

Predlaže da Sud ukine pobijano rješenje tuženika i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

U odgovoru na tužbu, tuženik navodi kao u obrazloženju pobijanog rješenja, kod kojeg u cijelosti ostaje. Pojašnjava da je isključivo vlasnik informacije ovlašten deklasificirati informaciju

zaštićenu određenim stupnjem tajnosti, da je Hrvatski državni arhiv bio ovlašten odbiti zahtjev za prijevremeno korištenje javnog arhivskog gradiva i bio dužan o tome donijeti rješenje koje podliježe kontroli u žalbenom postupku. Tuženik je povodom žalbe utvrdio da je ravnatelj Hrvatskog državnog arhiva sukladno članku 22. stavku 2. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“, broj 105/97., 64/00., 65/09., 125/11. i 46/17) zatražio od vlasnika traženih informacija donošenje odluke o deklasifikaciji, nakon čega je vlasnik informacija odlučio zadržati najviši stupanj tajnosti.

U takvoj situaciji, a obzirom da jedino vlasnik ima ovlast odlučiti o klasifikaciji i deklasifikaciji svoje informacije, tuženik je, nakon što je utvrdio da se postupilo sukladno zakonu, uvažio stajalište vlasnika traženih informacija. Poziva se na ovisno pravno stajalište izraženo u presudi UsII-49/14-6 od 5. studenog 2014. i predlaže odbiti tužbu.

Tužbeni zahtjev nije osnovan.

S obzirom da tužitelj osporava samo primjenu prava, a činjenicu nisu sporne, Sud je konkretni spor riješio bez rasprave na temelju odredbe članka 36. točke 4. Zakona o upravnim sporovima.

Predmet ovog spora je ocjena zakonitosti rješenja tuženika kojim je kao zakonito ocijenjeno rješenje Hrvatskog državnog arhiva kojim je odbijen zahtjev tužitelja za prijevremenim korištenjem javnog arhivskog gradiva iz arhivskog fonda HR-HDA-1741 i to za 25 zapisnika o razgovorima dr.sc. F. T. s više osoba. Zahtjev je odbijen zato što vlasnik/ stvaratelj tih dokumenata nije iste deklasificirao, već je naprotiv tim dokumentima zadržao najviši stupanj tajnosti: „VRLO TAJNO“ što sukladno članku 32. Zakona o tajnosti podataka („Narodne novine“, broj 79/07., 86/12., dalje: ZTP) odgovara stupnju tajnosti „DRŽAVNA TAJNA“ iz Zakona o zaštiti tajnosti podataka („Narodne novine“, broj 108/96.), kojim su klasificirani predmetni dokumenti.

Prema odredbi članka 2. stavka 1. alineje – 1. 3. i 4. ZTP-a - klasificirani podatak je onaj koji je nadležno tijelo, u propisanom postupku, takvim označilo i za koji je utvrđen stupanj tajnosti, kao i podatak kojeg je Republici Hrvatskoj tako označenog predala druga država, međunarodna organizacija ili institucija s kojom Republika Hrvatska surađuje, – klasifikacija podatka je postupak utvrđivanja jednog od stupnjeva tajnosti podatka s obzirom na stupanj ugroze i područje Zakonom zaštićenih vrijednosti, a – deklasifikacija podatka je postupak kojim se utvrđuje prestanak postojanja razloga zbog kojih je određeni podatak klasificiran odgovarajućim stupnjem tajnosti, nakon čega podatak postaje neklasificirani s ograničenom uporabom samo u službene svrhe.

Vlasnik podatka je nadležno tijelo u okviru čijeg djelovanja je klasificirani ili neklasificirani podatak nastao, dakle stvaratelj podatka te je kao takav, kako to proizlazi iz odredbi članka 9., 11. i 12. ZTP-a, ovlašten klasificirati određenu informaciju određenim stupnjem tajnosti shodno ugrozi koju bi otkrivanje te informacije moglo prouzročiti.

Klasificiranje podataka stupnjevima tajnosti „VRLO TAJNO“ mogu provoditi Predsjednik Republike Hrvatske, predsjednik Hrvatskog sabora, predsjednik Vlade Republike Hrvatske, ministri, Glavni državni odvjetnik, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH i čelnici tijela sigurnosno-obavještajnog sustava RH te osobe koje oni za tu svrhu ovlaste, s time da se stupnjem tajnosti „VRLO TAJNO“ klasificiraju podaci čije bi neovlašteno otkrivanje nanijelo nepopravljivu štetu nacionalnoj sigurnosti i vitalnim interesima Republike Hrvatske, a osobito temeljima Ustavom utvrđenog ustrojstva Republike Hrvatske, neovisnost, cjelovitost i sigurnost Republike Hrvatske, međunarodni odnosi Republike Hrvatske, obrambena sposobnost i sigurnosno-obavještajni sustav, sigurnost građana, osnove gospodarskog i financijskog sustava Republike Hrvatske te znanstvena otkrića, pronalasci i tehnologije od važnosti za nacionalnu sigurnost Republike Hrvatske.

U konkretnom slučaju, riječ je o informacijama kojih je vlasnik i koje je ovlašten klasificirati, a onda i deklasificirati Predsjednik Republike ili osoba kojoj je ta ovlast prenesena pisanim putem.

Kada postoji interes javnosti za takvom informacijom vlasnik podatka dužan je ocijeniti razmjernost između prava na pristup informacijama i zaštite vrijednosti propisanih u člancima 6., 7., 8. i 9. ZTP-a te odlučiti o zadržavanju stupnja tajnosti, promjeni stupnja tajnosti, deklasifikaciji ili oslobađanju od obveze čuvanja tajnosti podatka, s time da je prije donošenja odluke vlasnik podatka dužan zatražiti mišljenje Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, što je sve propisano odredbom članka 16. stavka 1. ZTP-a.

Slična odredba postoji i u članku 16. stavka 1. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ 25/13. i 85/15.), gdje je propisano, da je tijelo javne vlasti nadležno za postupanje po zahtjevu za pristup informaciji iz članka 15. stavka 2. točke 2., 3., 4., 5., 6. i 7. i stavka 3. i 4. ovog Zakona, dužno prije donošenja odluke, provesti test razmjernosti i javnog interesa, a vlasnik informacije iz članka 15. stavka 2. točke 1. istog Zakona, po prethodno pribavljenom mišljenju Ureda vijeća za nacionalnu sigurnost, dužan je, prije donošenja odluke, provesti test razmjernosti i javnog interesa.

Iz podataka u spisu predmeta proizlazi da je povodom zahtjeva tužitelja proveden propisani postupak, jer je prvostupanjsko javnopravno tijelo sukladno svojim ovlaštenjima iz članka 22. stavka 2. naprijed naznačenog Zakona o arhivskom gradivu i arhivima, od vlasnika tražene informacije zatražilo deklasifikaciju, nakon čega je vlasnik, po pribavljenom mišljenju Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost odlučio tražene informacije ostaviti klasificiranim najvišim stupnjem tajnosti, a u kojem slučaju to tijelo nije ovlašteno pružiti informaciju.

Tuženik je tijekom žalbenog postupka izvršio uvid u mišljenje Ureda vijeća za nacionalnu sigurnost od 11. kolovoza 2017. koje je dano sukladno članku 16. stavku 1. Zakona o pravu na pristup informacijama iz kojeg proizlazi da zbog sadržaja u pojedinim zapisnicima (transkriptima) još uvijek preteže potreba šticećenja vrijednosti zbog kojih su zapisnici inicijalno zaštićeni (neovisnost, cjelovitost i sigurnost Republike Hrvatske i međunarodni odnosi Republike Hrvatske) te daje mišljenje da bi se otkrivanjem predmetnih dokumenata potencijalno nanijela šteta vrijednostima iz članka 6. ZTP-a.

Obzirom da, sukladno odredbi članka 16. stavka 1. Zakona o tajnosti podataka isključivo vlasnik klasificiranih podataka ima ovlast odlučiti o zadržavanju stupnja tajnosti, promjeni stupnja tajnosti, deklasifikaciji ili oslobađanju od obveze čuvanja tajnosti podataka, Hrvatski državni arhiv je, prema ocjeni Suda, poštujući propisanu proceduru, dakle nakon dobivenog mišljenja Ureda vijeća za nacionalnu sigurnost i po vlasniku donesene odluke o zadržavanju stupnja tajnosti zakonito odbilo zahtjev tužitelja za pristup informacijama, a tuženik je u provedenom žalbenom postupku pravilno ocijenio da u konkretnom slučaju zaštita vrijednosti iz članka 6. ZTP-a preteže nad interesom javnosti za objavom zaštićenih informacija i da je odluci vlasnika informacije o zadržavanju stupnja tajnosti, prethodila propisana procedura.

Stoga, s obzirom na citirane zakonske odredbe na kojima se temelji osporena odluka tuženika, kao i činjenično stanje utvrđeno u postupku, ovaj Sud nalazi da je tuženik pravilno postupio kada je odbio žalbu tužitelja protiv rješenja Hrvatskog državnog arhiva te je za takvu svoju odluku dao jasno i valjano obrazloženje, koje u cijelosti prihvaća i ovaj Sud.

Stoga nije osnovan prigovor tužitelja da je odbijanje njegovog zahtjeva neargumentirano, a prigovor postojanja voluntarizma u otkrivanju istih informacija nije dokazan te u svjetlu pravilno provedene procedure u konkretnom slučaju i diskrecijske ovlasti vlasnika informacije u odnosu na deklasifikaciju zaštićenih informacija, nije od utjecaja na drugačije rješavanje ove upravne stvari.

Slijedom navedenog, a pozivom na odredbu članka 57. stavka 1. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 20/10., 143/12., 152/14., 94/16., 29/17.), odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu, 25. listopada 2018.

Predsjednica vijeća
Senka Orlić-Zaninović, v.r.